

MAK 2014-2020 LOOMADE HEAOLU TOETUS

Baasnõuete ja toetatavate põhitegevuse nõuete puhul hinnatakse nõude rikkumist kolmest aspektist lähtuvalt:

- a) *Raskus* sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede olulisusest:
Koefitsiendid 0, 1... 0,4-mõju nõude eesmärgile vähene.
Koefitsiendid 0,5...1-mõju nõude eesmärgile oluline.
Koefitsiendid >1 - mõju nõude eesmärgile väga oluline.
- b) *Ulatus* sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse % sõltuvalt nõudest, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.
- c) *Kestus* sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede olulisusest:
Koefitsiendid 0,1... 0,4-mõju kergesti eemaldatav.
Koefitsiendid 0,5...1 -mõju raskesti eemaldatav.
Koefitsiendid >1 - mõju püsiv.

Nõude rikkumisel vähendamine kogu toetussummast leitakse järgmiselt:

raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient =vähendamise % toetussummast.

Korduvus - käesoleva aasta rikkumine korrutatakse eelmistel aastatel fikseeritud rikkumiste arvuga.

Näide: käesoleval aastal nõude rikkumine toetussummast 4%, nõuet kontrolliti ka kaks aastat tagasi ja leiti rikkumine 7%. Sellisel juhul korduvus ja rikkumine $4\% \times 2 = 8\%$. Aluseks võetakse käesoleva aasta % seetõttu, et kui taotleja on küll rikkunud, kuid väiksemas ulatuses kui varem, siis tähendab et ta on kasutusele võtnud parandusmeetmeid.

Kui tegemist on ränga (pettus, tahtlik rikkumine) rikkumisega võib raskuse ja kestuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb kontrollitava meetme toetusest ilma sellel ja järgmisel aastal. Igale nõudele on arvestatud vaikimisi maksimum vähenduse % toetussummast. Eestleitud olukorda arvesse võttes võib erandjuhtudel hinnata maatriksist erinevalt. Juhul, kui tegemist on raske rikkumisega, siis võib % olla suurem kui maksimumina määratud.

PRIA HALDUSKONTROLLIS HINNATAVAD LHT NÕUDED

1. Lisaks muule söödale kasvatatakse põllumajandusmaal kitsedele ja lammastele vähemalt viit põllumajanduskultuuri, millest vähemalt üks on harilik sigur, harilik leeskputk, aedruut, harilik saialill, suur teeleht, harilik võilill, aedpetersell, piparmünt või harilik palderjan ning teisteks põllumajanduskultuurideks võivad olla harilik nõiahammas, harilik esparsett, valge mesikas, harilik lutsern, valge ristik, roosa ristik, suvivikk, küüslauk, harilik sibul, naeris, aedporgand, redis, söödakapsas ja aed-mädarõigas. Ühe lamba või kitse kohta kasvatatakse eespool nimetatud põllumajanduskultuure vähemalt 5 m² suurusel alal puhaskultuurina või segus teiste põllumajanduskultuuridega minimaalse põllusuurusega 0,01 ha. Segus kasvatamise korral loetakse nõuetekohaseks põllumajanduskultuur, mida kasvatatakse vähemalt kümnel protsendil põllu pinnast.

1.1 Kultuuride kasvupinna nõude, 5 m² looma kohta, täitmise hindamine.

Arvesse lähevad põllud, mille suurus on vähemalt 0,01 ha. Puhaskultuurina kasvatamisel võetakse arvesse kogu põllu pind, kus nõutud kultuur kasvab. Segus kasvatamisel peab nõutud kultuur kasvama vähemalt 10% põllu pinnast.

RASKUS	Koef. 0,6 Arvesse võetav söodatäiendusega pind on väiksem kui 5 m ² looma kohta.
ULATUS	1)Leitakse tegelik söodatäiendusega pind looma kohta: söodatäiendusega põldude pind/2. mai lammaste/kitsede arv 2) Leitakse, kui suure protsendi moodustas söodatäiendusega pind sellest pinnast, kus nõudekohaselt oleks pidanud söodatäiendust kasvatama: söodatäiendusega pind looma kohta x 100%/5 Lõplik rikkumise ulatuse protsendi leidmine: arvestatakse, kui suur on selle pinna protsent, millel taotleja oleks pidanud kasvatama söodatäiendust, kuid kus seda nõude rikkumise tõttu ei tehtud. 0 m ² looma kohta on 100%. (100% lahutatakse söodatäiendusega pind ja saadakse pinnaprotsent, kus söodatäiendust ei olnud) Arvutuskäik: 100% -(söodatäiendusega pind looma kohta x 100%/5)= ...%
KESTUS	Koef. 0,5 söodatäiendust ei ole taotlemise aastal hiljemalt 15.06 seisuga piisavalt kasvatatud.

Vähendus rikkumisel on 30% lammaste ja/või kitsede loomagrupi toetussummast

1.2 Kultuuride arvu nõude täitmise hindamine

Arvesse lähevad kultuurid, mida puhaskultuurina kasvatatakse vähemalt 0,01 ha suurusel põllul. Segus kasvatamisel võetakse arvesse kultuurid, mida kasvatatakse vähemalt 10% põllu pinnast, seejuures peab põllu pind olema vähemalt 0,01 ha.

RASKUS	Koef. 0,7 nõutud kultuure on vähem kui viis ja/või ükski kultuuridest ei ole kohustuslik põhikultuur.
---------------	--

ULATUS	Ulatuse leidmiseks arvutatakse, kui suure protsendi nõutud kultuuride arvust moodustasid puuduolevad kultuurid. Juhul kui taotlejal on 0 nõutud kultuuri looma kohta, siis loetakse rikkumise ulatuseks maksimaalselt 100%. Juhul kui puudu on põhikultuur, siis loetakse see võrdseks 2 kultuuri puudumisega, kõik puuduvad lisakultuurid loetakse võrdseks 1 kultuuriga.
KESTUS	Koef. 0,5 söödatäiendust ei ole taotlemise aastal 15.06 seisuga piisavalt kasvatatud.

Vähendus rikkumisel on 35% lammaste ja/või kitsede loomagrupi toetussummast

2. Ühe hektari rohuma kohta on kuni 1,4 ühikut karjatatavaid loomi võttes arvesse kõik taotleja majapidamises peetavad veised, hobused, lambad ja kitsed ning taotleja kasutuses olevad rohumaad.

RASKUS	Koef. 0,5 Rohumaa kohta on üle 1,4 loomühiku karjatatavaid loomi
ULATUS	Ulatus leitakse järgmiselt: Arvutatakse, kui suure protsendi ulatuses ületas tegelik loomkoormus lubatud loomkoormust (tegelik lü/ha - 1,4 lü/ha rohuma kohta)/1,4 lü/ha x 100%. Juhul kui tegelik lü/ha on $\leq 1,4$ loetakse nõue täidetuks.
KESTUS	Koef. 1. Rohumaid ei ole sel aastal piisavalt.

Vähendus rikkumisel on 50% hobuste loomagrupi toetussummast

3. Kui taotletakse toetust koolituse lisategevuse elluviimise eest, peab taotleja osalema loomade heaolu või loomade tervishoiu koolitusel, mis on toimunud enne taotlemise aasta 15. juunit ja mitte varem kui 1. jaanuaril 2015. Taotleja peab säilitama koolitusel osalemist tõendava dokumendi või selle ära kirja vähemalt 2020. aasta lõpuni.

RASKUS	Koef 1 Toetuse taotlemiseks ja nõuete täitmiseks puuduvad teadmised
ULATUS	Taotleja ei ole tähtajaks nõuetekohast koolitust läbinud. Rikkumise ulatus 100%-i
KESTUS	Koef 1 Koolitus ei ole võimalik käesoleval aastal tähtajaks läbida

Vähendus rikkumisel 100% koolituse lisamakse toetussummast.

PRIA KOHAPEALSES KONTROLLIS HINNATAVAD LHT NÕUDED

1. MAK 2014+ toetuse saaja teavitab avalikkust, et asjakohane tegevus on viidud ellu või viiakse ellu EAFRD-st saadud toetuse abil. Avalikkuse teavitamiseks tähistab toetuse saaja asjakohase toetatava tegevuse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” logo (edaspidi arengukava logo) ja Euroopa Liidu embleemiga (edaspidi embleem).

RASKUS	Koef. 0,1. Väga väike mõju nõude eesmärgile, avalikkuse teavitamine on toimunud ka toetuse saajate nimekirjade avaldamisena PRIA kodulehel.
ULATUS	100% kui arengukava logo ja embleem puudub või 50% kui arengukava logo olemas, aga embleem puudub või vastupidi, või ei vasta need kehtestatud nõuetele.
KESTUS	Koef. 0,1. Rikkumine on võimalik lõpetada väga lühikese ajaga ja vähete vahenditega.

Vähendus rikkumisel on 1% MAK 2014+ toetusliigi toetussummast, mille osas ei ole toetuse saamisest avalikkust nõuetekohaselt teavitatud.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x kestuse koef, nt $0,1 \times 50 \times 0,1 = 0,5\%$.

2. Lammaste ja kitsede karjatamiseks kasutatavaid karjamaid vahetatakse 1. juuliks vähemalt ühel korral, välja arvatud laidudel ja väikesaartel karjatamise korral.

RASKUS	Koef 1 Loomadel suureneb oht parasiitidega nakatumiseks, loomad võivad haigestuda, söödava rohu kvaliteet halveneb
ULATUS	% kohapeal eestleitud loomade arvust, kelle osas ei ole karjamaid vahetatud.
KESTUS	Koef 0,5 Karjamaa on karjatamiseks sobilik uuesti ca kuu aja pärast; karjamaid on võimalik vahetada st on piisavalt karjatamata rohumaad.

Vähendus rikkumisel on 50% lammaste ja/või kitsede loomagrupi toetussummast

3. Kui taotletakse toetust lammaste ja kitsede põhitegevuse nõuete täitmise eest, siis on ülekarjatamine keelatud.

RASKUS	Koef 1 Rohukamara hävimine, loomade karjatamisala vähenemine, rohukvaliteedi langus
ULATUS	Ülekarjatatud pindala % kogu rohumaade sh PLK pinnast. (PLK taotletud pind + ÜPT kindlaks tehtud pind ja maha arvestada PLK+ÜPT kattuv pind)
KESTUS	Koef 0,5 Rohukamar taastub sel aastal või järgneval aastal

Vähendus rikkumisel on 50% lammaste ja/või kitsede loomagrupi toetussummast